

Motion till riksdagen 2021/22:4536

av Mats Green m.fl. (M)

med anledning av skr. 2021/22:191 Riksrevisionens rapport om bosättningslagen

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över bosättningslagen i fråga om viktningen av de faktorer som styr fördelningen av nyanlända samt att bostadssituationen i en kommun ska utgöra ytterligare en faktor och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bosättningslagen på sikt ska avskaffas och ersättas med en modell som mer liknar den som fanns tidigare med ett större kommunalt inflytande och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Regeringens skrivelse 2021/22:191 ”Riksrevisionens rapport Bosättningslagen – har reformen levt upp till intentionerna?” redogör för regeringens bedömning och åtgärder med anledning av Riksrevisionens rapport.

Riksrevisionen gör bedömningen att intentionerna med reformen har uppnåtts och att Migrationsverkets och länsstyrelsernas arbete i huvudsak fungerar väl och främjar intentionerna. Bosättningslagens införande 2016 har lett till vissa positiva effekter. Bland annat har väntetider kortats, sysselsättningen bland de mottagna ökat och möjligheten att ta tillvara nyanländas kompetenser förbättrats. Dock har det framkommit att Migrationsverket i vissa fall, inte har kunnat anvisa nyanlända som omfattas av bosättningslagen till kommuner som de har anknytning till, trots att det bedömts vara till barnets bästa. Orsaken har varit att kommunerna redan uppfyllt sina kommunal som beslutats av länsstyrelserna. Det har inte heller varit möjligt att komma överens om att ändra kommunalalen genom att överlåta anvisningar mellan kommuner. Eftersom Migrationsverket inte har möjlighet att besluta om anvisning utöver kommunalalen, bedömer Riksrevisionen att det försvårar för myndigheten att ta hänsyn till barnets

bästa. Regeringen rekommenderas att möjliggöra för Migrationsverket att utifrån en bedömning av barnets bästa anvisa kommuner att ta emot nyanlända som omfattas av anvisning enligt bosättningslagen, utöver kommuntalen.

Regeringen instämmer i att det finns behov av att se över hur möjligheten för Migrationsverket att ta hänsyn till barnets bästa vid beslut om anvisning kan stärkas. Enligt regeringens bedömning behöver det dock analyseras vidare om förändringen lämpligen sker genom att Migrationsverket får möjlighet att besluta om anvisning utöver kommuntalen eller genom alternativa lösningar.

Vi menar att detta inte är tillräckligt. Det förekommer alltjämt en rad brister i mottagandet, vilket gör att det finns starka skäl för en översyn av bosättningslagen.

Att nyanlända fördelas mellan landets kommuner bidrar till att minska boendesegregationen. Men det behövs en översyn av de faktorer som styr fördelningen av nyanlända och viktningen av dessa faktorer. I dagsläget anger bosättningslagen fyra faktorer: kommunens arbetsmarknadsförutsättningar, befolkningsstorlek, sammantaget mottagande av nyanlända och ensamkommande barn, och omfattningen av asylsökande som vistas i kommunen. Bostadssituationen i en kommun bör därför, till skillnad mot i dag, vara en faktor som styr fördelningen av nyanlända.

Samtidigt som vi föreslår en översyn av bosättningslagen anser vi att detta är en kortsiktig lösning. Kommuner skiljer sig åt när det gäller hur länge boende enligt bosättningslagen erbjuds. Vissa erbjuder permanenta boenden. Det är inte rimligt att den som är ny i Sverige får permanent bostad, eller långvarig rätt till bostad, framför andra. Det skapar en helt felaktig bild av vad man kan förvänta sig i Sverige. Det är en bostadspolitisk inriktning som inte gäller generellt för alla i Sverige. Vi menar därför att lagen på sikt ska avskaffas och ersättas med en modell med etableringsboende i max tre år som mer liknar det som fanns tidigare med ett större kommunalt inflytande.

Mats Green (M)

Saila Quicklund (M)

Lars Beckman (M)

Ann-Sofie Lifvenhage (M)